

Agendapunt : 10.
Voorstelnummer : 02-13
Raadsvergadering : 24 februari 2009
Naam opsteller : A.M. Kooiman
Informatie op te vragen bij : Griffie
Indiener : Commissie van Onderzoek

Onderwerp: Onderzoeksrapport Rekenkamercommissie Programmabegroting 2008.

Aan de raad,

Beslispunt:

- de conclusie van de Rekenkamercommissie dat de programmabegroting op veel onderdelen onvoldoende informatie geeft om als basis te dienen voor de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad, over te nemen;
- een verbetertraject voor de begrotingsopzet te starten, de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie daarbij als leidraad te gebruiken, dit verbetertraject door het college te laten uitwerken;
- het presidium een klankbordgroep te laten instellen welke als taak krijgt namens de raad aan het verbetertraject deel te nemen;
- de herziene begrotingsopzet direct na de verkiezingen aan de raad voor te leggen.

1. Waar gaat dit voorstel over?

De rekenkamercommissie van de Gemeente Bergen heeft een onderzoek gedaan naar de programmabegroting 2008. Dit voorstel gaat over de wijze waarop de raad de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport gaat overnemen.

Doel

De Rekenkamercommissie (Rkc) heeft het onderzoek uitgevoerd om na te gaan of de huidige begrotingsopzet het mogelijk maakt voor de raad kaders te stellen, voor het college zich te verantwoorden over het te voeren beleid en te behalen prestaties en of de raad dat kan controleren. Voor het onderzoek is een normenkader door de Rkc opgesteld, aan de hand waarvan leden van de Commissie van Onderzoek, raadsleden, de griffier alsmede betrokken medewerkers twee programma's van de begroting 2008 hebben beoordeeld.

Conclusie

De Rekenkamercommissie is van mening dat de programmabegroting op veel onderdelen onvoldoende informatie geeft om als basis te dienen voor de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad.

Aanbevelingen

De volgende aanbevelingen zijn door de Rekenkamercommissie gedaan:

- het is noodzakelijk dat een verbetertraject wordt gestart voor de programmabegroting;

- gebruik voor begroting en rekening dezelfde hoofdindeling en baseer die op
* **Wat** willen we bereiken * **Wat** gaan we daar voor doen * **Wat** mag het kosten;
- indicatoren, waarschijnlijke doelen en kort de inhoud, als samenvatting vermelden bij de opsomming van kaderstellende nota's en verordeningen in de programma's;
- voor de structuur en inrichting van de programma's een door de Rkc ontwikkeld format gebruiken;
- voor de inhoudelijke uitwerking van de programma's het door de Rkc ontwikkelde normenkader gebruiken;
- een meer duurzame en stabiele structuur aanbrengen in de programma's, zodat de ontwikkeling van jaar tot jaar te volgen is;
- start een discussie over de gewenste programma-indeling van de begroting;

Verder geeft de Rekenkamercommissie aan dat het Besluit Begroting en Verantwoording (regelgeving van het rijk) en de eigen Verordening ex artikel 212 voldoende kaders bieden aan het college om zich adequaat te verantwoorden en programma indicatoren voor te stellen met betrekking tot de beoogde maatschappelijke effecten en de te leveren goederen en diensten.

De suggestie om deel te nemen aan www.waarstaatjegemeente.nl om zodoende nuttige prestatie- indicatoren te ontwikkelen, is achterhaald, aangezien de gemeente er, door de motie van de VVD bij de perspectiefnota 2008, reeds per oktober 2008 aan meedoet. Verder geeft het college aan dat een voorbereidende discussie, over de vorm en indeling van de begroting alsmede de indeling in programma's, prima gevoerd kan worden in de periode naar de volgende gemeenteraadsverkiezingen toe.

Commissie van Onderzoek

De Commissie van Onderzoek onderschrijft de conclusies van de Rkc. Zij is zelfs van mening dat de raad moet deelnemen aan het verbetertraject. De indeling in programma 's en het formuleren van de beoogde maatschappelijke effecten is een kaderstellende taak van de raad. In de uitwerking van de producten en wijze van rapporteren komt de controlerende taak van de raad naar voren. Er dient getoetst te worden bij de raadsleden / burgercommissieleden of hetgeen ontwikkeld wordt in het verbetertraject, datgene is waarmee de raad haar taken kan uitvoeren: het moet een co-productie van raad en organisatie worden. Om snel en alert te kunnen reageren is het niet verstandig het verbetertraject via de algemene raadscommissie te leiden. Een klankbordgroep van raadsleden / burgercommissieleden kan deze taak op zich nemen. Deze bespreekt gewenste wijzigingen met de ambtelijke organisatie, die werkt uit, het college adviseert. Uiteindelijk legt het college de begrotingsopzet voor aan de raadscommissie. Deelname en werkwijze wordt door het presidium vastgesteld.

De klankbordgroep start in april 2009 en vanaf de begroting 2011 zal met de verbeterde opzet gewerkt worden.

Alhoewel de Rkc goed werk heeft verricht met het ontwerpen van het normenkader en de format voor een verbeterde begrotingsopzet, verdient het de voorkeur dat een nieuwe begrotingsopzet toch meer "eigen" werk wordt. Het wiel hoeft niet opnieuw uitgevonden te worden, maar degenen die er mee moeten werken en het moeten vervaardigen, raad, college en organisatie, moeten zich er vrij over kunnen uitspreken. De opzet van de Rkc wordt met dank aanvaard als leidraad.

2. Wat besluit de raad/wat krijgt de raad als hij "ja" zegt?

Bij een positief besluit van de raad, wordt een verbetertraject voor de programmabegroting gestart. Dit traject leidt tot een programmabegroting voor de volgende raadsperiode met voldoende informatie waardoor de raad haar kaderstellende en controlerende taak beter kan uitvoeren.

3. Waarom wordt dit onderwerp nu aan de raad voorgelegd?

Op 6 januari heeft de Rekenkamercommissie haar onderzoeksrapport naar de programmabegroting gepresenteerd en de raad om een reactie gevraagd. Ingevolge artikel 2 van de Verordening ex artikel 212 stelt de raad bij de aanvang van de nieuwe raadsperiode een programma-indeling vast, waarbij per programma vastgesteld worden de beoogde maatschappelijke effecten, de te leveren goederen en diensten en de baten & lasten. College en organisatie zijn reeds gestart met de voorbereidingen ervoor. Dit is het juiste moment voor de raad om met behulp van het rekenkamerrapport richting aan dat proces te geven. De raad stelt direct na de verkiezingen vast.

4. Wie heeft er allemaal met de beslissing van de raad van doen?

Bij de uitvoering van het raadsbesluit zijn in eerste instantie de raadsleden, het college en de ambtelijke organisatie betrokken. Het politieke bestuur dient zich, gelegitimeerd door de verkiezingen, uit te spreken over de keuzes die gemaakt worden. Er kan overwogen worden het maatschappelijke krachtenveld in te schakelen bij het formuleren van activiteiten en de te leveren goederen en diensten.

5. Waaruit bestaan de andere mogelijkheden om het doel te bereiken?

Een nieuwe begrotingsopzet kan ook

- een-op-een van een andere gemeente overgenomen worden;
- door het college ontwikkeld worden;
- door een extern bureau, aangestuurd door de raad, ontwikkeld worden;
- door de volgende raad in proces gezet worden.

6. Wanneer wordt de beslissing van de raad uitgevoerd, gerealiseerd en wanneer wordt de raad daarover gerapporteerd?

De opzet van het geformuleerde proces is dat vanaf de aanvang van een nieuwe raadsperiode met de verbeterde begrotingsopzet gewerkt kan worden. In een van de eerste raadsvergaderingen na de verkiezingen zal deze opzet door de raad vastgesteld worden.

7. Welke middelen zijn met dit voorstel gemoeid?

Alleen indien tijdens het verbetertraject externen worden ingeschakeld, kan dat leiden tot het vragen van een extra krediet. Te verwachten is echter dat zowel bij de organisatie als bij de griffie voldoende budget beschikbaar is voor de kosten van mogelijke (beperkte) advisering.

8. Waarom moet de raad dit besluit met deze mogelijke oplossing nemen?

De raad moet niets. De raad neemt een besluit op basis van de conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamercommissie en eerder gemaakte opmerkingen en aanbevelingen van de Commissie van Onderzoek. Neemt de raad zichzelf serieus, dan dient er op welke wijze dan ook, een besluit genomen te worden over de verbetering van de programmabegroting.

Bergen, 29 januari 2009

Commissie van Onderzoek

Griffier

Voorzitter

A.M. kooiman

J.J.A.S. Houtenbos